

Ghidul „Părinți de copii speciali” (recenzie)

Ana Diana Pop,
psiholog, Fundația ACASĂ

Amalia Raluca Sabău,
profesor psihopedagogie specială, C.S.E.I.Șimleu

Ghidul ”Părinți de copii speciali”, adresat părinților copiilor cu dizabilități, a fost elaborat în cadrul Proiectului ”Solidari pentru o lume mai bună”, inițiat de Asociația Plai Transilvan, în parteneriat cu Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Șimleu și Asociația Apostoli din Atena. Proiectul, în valoare de 38542 euro, a fost finanțat în procent de 90% prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România și 10% de Asociația Plai Transilvan.

Prin intermediul celor 33 de pagini structurate pe cinci capitole, ghidul răspunde, într-o manieră accesibilă, necesităților de îngrijire și educație a copiilor cu diferite dizabilități. Ghidul explică modul în care funcționează creierul copilului și oferă modalități specifice de stimulare a dezvoltării copilului, în funcție de dizabilitate.

Datorită următoarelor aspecte, recomandăm utilizarea acestui instrument de lucru, pragmatic și prietenos, de către toți părinții și aparținătorii copiilor cu dizabilități, cât și de cadrele didactice care interacționează cu elevi cu dizabilități:

1. ***Dificultatea părinților de a înțelege și gestiona comportamentul copiilor.*** Adesea, părinții sunt copleșiți de dificultățile de a interacționa cu copilul cu dizabilități. Aceste dificultăți sunt generate, de cele mai multe ori, de lipsa cunoștințelor referitoare la dizabilitatea copilului (care este nivelul actual de dezvoltare a copilului, de ce abilități dispune, care este ritmul acestuia de dezvoltare, care sunt strategiile prin care copilul poate fi ajutat să evolueze, cum poate fi gestionat comportamentul nedorit/dezadaptativ al copilului etc.).

2. ***Responsabilitatea greșit înțeleasă.*** Se întâmplă ca responsabilitatea educării copiilor cu dizabilități să fie delegată doar personalului specializat. Puțini părinți conștientizează cât de importantă este implicarea lor în educarea copilului și, uneori, nu îndrăznesc sau nu știu cui să ceară informațiile necesare.

3. ***Continuitatea stimulării dezvoltării din centre specializate – acasă.*** În cadrul unor instituții specializate (centre școlare pentru educație incluzivă, O.N.G-uri etc.), copiii cu dizabilități beneficiază de terapii specifice și de activități socio-educative menite a le forma și dezvolta anumite abilități.

Respectivele abilități trebuie dezvoltate și generalizate și în contexte cotidiene de viață. Este nevoie să existe o continuitate a programului educațional, astfel încât să se asigure coerență vieții zilnice a copilului.

4. Creșterea calității vieții. Utilizând strategii adecvate de educare/stimulare a copilului cu dizabilități, părinții pot asigura creșterea confortului psihic și fizic al acestuia. Creșterea calității și satisfacției vieții contribuie, la rândul său, la facilitarea dezvoltării și adaptării copilului la solicitările mediului.

Considerând aspectele mai sus menționate conținutul ghidului a fost structurat astfel:

Primul capitol descrie, succint și într-un limbaj accesibil, capacitatea creierului copilului de a se modifica semnificativ sub influența unei stimulări adecvate. Adeseori, părinții rămân "blocați" în eticheta dizabilității copilului („Copilul meu nu poate...”), etichetă ce conturează niște granițe peste care, aparent, nu se poate trece. Din acest motiv s-a considerat necesar ca părinții să conștientizeze că, sub îndrumare adecvată, pornind de la ceea ce poate copilul să realizeze, se pot clădi treptat noi abilități sau se pot dezvolta abilitățile existente.

Următorul capitol enumeră principalele dificultăți cu care se confruntă familiile copiilor cu dizabilități, iar capitolul al treilea oferă câteva sugestii referitoare la adaptarea familiei la condiția copilului. Este deosebit de important pentru părinți să învețe să-și gestioneze emoțiile/stresul și să-și focalizeze atenția pe soluțiile existente, să caute sprijin la persoanele/instituțiile de specialitate și, bineînțeles, să încerce să dezvolte o atitudine pozitivă pentru a menține un climat afectiv favorabil dezvoltării copilului și pentru a-i insufla acestuia motivația de a progresa.

Capitolul IV, cel mai cuprinzător, prezintă sugestii practice referitoare la strategiile de stimulare pe categorii de dizabilități, pe care părinții le pot aplica acasă, contribuind astfel la procesul de dezvoltare a copilului. Cel din urmă capitol descrie demersul de încadrare în grad de handicap al copilului, demers esențial dacă ne dorim ca acești copii să beneficieze de condiții și servicii optime de educație, îngrijire medicală și integrare socială. Ultimele pagini au fost alocate unei liste cu instituțiile și O.N.G.-urile care oferă servicii copiilor cu dizabilități.

Ghidul are un format practic, de dimensiuni mici, fiind ușor de utilizat chiar și atunci când părinții și copiii se află în afara locuinței. Aspectul grafic, prin așezarea în pagină și desenele sugestive, facilitează găsirea rapidă a informațiilor necesare. De asemenea, limbajul simplu, exemplele oferite pentru explicarea unor idei sau noțiuni, expunerea informațiilor esențiale și evitarea încărcării cu informații

inutile, fac ghidul accesibil tuturor și ușor de utilizat.

Părinții, ca întreaga familie de altfel, sunt o resursă vitală pentru progresul copilului cu dizabilități. De aceea am considerat că este și de datoria noastră să venim în sprijinul lor, oferindu-le informațiile necesare pentru depășirea problemelor cu care se confruntă și sprijinindu-i în procesul de adaptare la solicitările impuse de condiția medicală a copilului special pe care îl au în grijă.